ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Μαριάννα Τζιαντζή

Δεν ήταν «πέντε χρόνια δικασμένος μέσα στο Γεντί Κουλέ», αλλά εφτά χρόνια μαντρωμένος μες στην πρεσβεία του Ισημερινού στο Λονδίνο ο Τζούλιαν Ασάνζ – και με δική του επιλογή. Σηκωτό τον πήρανε οι Βρετανοί αστυνομικοί από το κτίριο της πρεσβείας. Έναν άνθρωπο τον οποίο είχε εφτά χρόνια να δει ο ήλιος, άσπρο σαν φάντασμα, με κατάλευκα γένια και μακριά μαλλιά που θύμιζαν βιβλικό προφήτη. Νικητής ένας άνθρωπος με πορτοκαλί μαλλί, στην άλλη ακτή του Ατλαντικού, ο Ντόναλντ Τραμπ που η αμορφωσιά του συναγωνίζεται το θράσος και τον κυνισμό του. *«Δεν τα ξέρω τα Wikileaks»,* είπε ενώ η Χίλαρι Κλίντον είναι σαν να λέει *«Κρεμάστε τον ψηλά»*.

Θα μπορούσε κανείς να επικρίνει για επιλεκτική ευαισθησία όσους συγκινούνται με την περιπέτεια του Ασάνζ και να τους υπενθυμίσει ότι δεν δείχνουν την ίδια ευαισθησία όταν χιλιάδες πολιτικοί πρόσφυγες απελαύνονται ή ζουν καθημερινά με τον εφιάλτη της απέλασης, ιδίως όταν στην πατρίδα τους τους περιμένει η πολύχρονη φυλάκιση ή η θανατική ποινή.

Όμως η υπόθεση Ασάνζ έχει βαθιά πολιτική σημασία. Είναι ένα ισχυρό και διεθνούς εμβέλειας πολιτικό μήνυμα, που δείχνει αφενός την υποταγή της Βρετανίας (και όχι μόνο) στις αμερικανικές αξιώσεις και αφετέρου το πόσο εικονική είναι η ελευθερία του τύπου. Δείχνει ότι η δημοκρατία δεν σταματά απλώς «έξω από την πύλη του εργοστασίου», όπως λέγαμε παλιά, αλλά και έξω από τις πύλες της κυβερνητικής, της στρατιωτικής και της επιχειρηματικής εξουσίας. Το βαθύ κράτος και οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να κατασκοπεύουν τους πολίτες, όμως οι πολίτες δεν μπορούν να μαθαίνουν τι κάνουν πίσω από την πλάτη τους οι μυστικές υπηρεσίες και οι διαπλεκόμενες με το κράτος επιχειρήσεις.

Εταιρείες όπως οι Google, Facebook, Amazon, Netflix, Spotify κ.ά. ξέρουν τι ψάχνουμε, τι μας ενδιαφέρει, ποιοι είναι οι φίλοι μας, τι βιβλία διαβάζουμε, τι ταινίες βλέπουμε, τι μουσική ακούμε. Το κίνητρό τους δεν είναι μόνο η δίψα για κέρδος: μέσω και της ηλεκτρονικής παρακολούθησης οι εξουσίες ελέγχουν και τη συλλογική συμπεριφορά μας – και όχι μόνο την

εκλογική ή την καταναλωτική.

Αντίγραφο από τα Google Maps πρέπει να καταθέσουν όσοι είναι υποχρεωμένοι να τακτοποιήσουν τα του Εθνικού Κτηματολογίου που δεν μας ζητάει ούτε χαρτί από τον παπά της ενορίας μας ούτε βεβαίωση από τον ληξίαρχο του χωριού μας. Αυτοί οι χάρτες είναι τα σύγχρονα χρυσόβουλα της αυτοκρατορικής εξουσίας.

> **Το βαθύ κράτος και οι μεγάλες επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα να κατασκοπεύουν τους πολίτες, η αντίσταση ποινικοποιείται**

Το «έγκλημα» του Ασάνζ είναι ότι χρησιμοποίησε τις ίδιες πάνω κάτω τεχνικές και εργαλεία με τις εταιρείες Big Tech (ή Spy Tech όπως τις αποκαλούν) όχι για να μας πουλήσει πρόσωπα, ιδέες και προϊόντα, όχι για να γίνει δισεκατομμυριούχος όπως ο Ζάκερμπεργκ, αλλά για να φέρει στο φως κάποια από τα άπλυτα της κυβερνητικής και στρατιωτικής εξουσίας. Το ίδιο είχαν κάνει, πριν από τα Wikileaks, κάποιοι άνθρωποι που έπαιξαν κορόνα γράμματα τη ζωή και την ελευθερία τους για να αποκαλύψουν τα μεγάλα ψέματα και εγκλήματα της αμερικανικής κυβέρνησης. Ένας από αυτούς ήταν ο Ντάνιελ Έλσμπεργκ, που το 1971 διέρρευσε στον τύπο τα περιβόητα «Έγγραφα του Πενταγώνου». Με τη διαφορά ότι τότε υπήρχε ένα μαζικό αντιπολεμικό κίνημα, ο Έλσμπεργκ δεν ήταν μόνος του.

Σήμερα περιμένουμε λίγα ψίχουλα αλήθειας από κάποιους μοναχικούς γκουρού της τεχνολογίας σαν τον Ασάνζ και τον Σνόουντεν ή κάποια μεμονωμένα άτομα σαν τη γενναία Τσέλσι Μάνινγκ χωρίς όμως να υπάρχει στήριξη από κάποια κινήματα που να εναντιώνονται στον «καπιταλισμό της επιτήρησης». Η επιτήρηση δεν είναι αυτοσκοπός, όμως εξυπηρετεί άριστα τους σκοπούς του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού. Η ηλεκτρονική επιτήρηση στους χώρους εργασίας είναι μια ανθηρή βιομηχανία που δεν περιορίζεται στις κάμερες, αλλά επεκτείνεται σε πολύ πιο σύνθετες λειτουργίες. Το 2015 το 30% των μεγάλων εταιρειών χρησιμοποιούσαν τα περίφημα «workforce analytics»· το 2020 το ποσοστό αυτό υπολογίζεται να φτάσει το 80%.

Ο Ασάνζ και άλλοι whistleblowers δεν φέρουν την στάμπα του παραδοσιακού επαναστάτη. Όμως ρίσκαραν και ρισκάρουν – και γι’ αυτό αξίζουν το θαυμασμό και την αλληλεγγύη μας. Είναι ο Ασάνζ ένας ήρωας του καιρού μας; Το σίγουρο είναι ότι η δράση του ενόχλησε τους εγκληματίες του καιρού μας.

ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Πηγή: ΠΡΙΝ